

Wspomnienia, wrażenia, opinie o metalowych rzeźbach na Woli:

„Podczas codziennej jazdy do szkoły autobusem numer 167, rzeźby migają za oknami pojazdu. Myślałam, że są tylko cztery! Teraz moja ulubiona rzeźba to jutrzienka.”

„Chyba moja ulubiona to Jutrzienka i te figuratywne. Nigdy nie miałam bezpośredniego kontaktu z tymi rzeźbami; tylko migają gdzieś z okien tramwaju. To zawsze miło, jak coś takiego stoi w okolicy.”

„Tutaj jestem pierwszy raz, ale to nie jest dla mnie nowość. Ja jestem z Pragi; tam w parku obok mamy Althamera, więc te rzeźby wcale mnie nie zszokowały. Najlepszy dla mnie był Biennal, Jutrzienka i Planetoida. O i jeszcze te “trąby” [śmiech] Sąd Ostateczny, ale to już chyba kwestia wieku... [o rzeźbie Koncert Tadeusza Wencła]”

„A te trąby... to mi się wydał taki koncert ostateczny... [o rzeźbie “Koncert” Tadeusza Wencła]”

„Dobrze, że tu są. Jako dziecko wspinałam się na Żyrafę...ale mojemu synowi zabraniam tego robić... Poza Żyrafą najbardziej podobają mi się te figuratywne.”

Widok Żyrafy zawsze przypominał mi, że już prawie jestem w domu. Szczególnie, kiedy wracałam z wakacji i jechaliśmy z daleka i długo. Natomiast rzeźby wzdłuż Kasprzaka oznaczały przygodę. Jak je mijałam znaczyło, że jadę “gdzieś dalej”. “Dalej” to czasem było Śródmieście albo inne “odległe” dzielnice, a czasami nawet dalej, dalej...”

**Skwer
Rzeźby
na Woli**

„Ciekawe dla mnie jest myślenie o tych rzeźbach jako o procesie kolektywnym.”

„Pamiętam jak odwiedzając ciocię na Grabowskiej z moim bratem mijaliśmy te rzeźby - no powiem, żeśmy się na nie trochę wspinali.”

„Jadąc z Bemowa do Śródmieścia widziałam zwykle te rzeźby z autobusów i tramwajów.”

„Jako dziecko lubiłam żyrafę stojącą przy Olimpijce (żółtą). Fascynowały mnie też kształty rzeźb przy ul. Kasprzaka - nigdy nie wiedziałam, co przedstawiają.”

„Kiedy żyrafa stała przy Olimpii to mój pies ją regularnie obsikiwał. Dla mnie to był taki dziwny wykwit ustroju, dekoracja. Jak zniknęła, to było żal - szkoda.”

„Mieszkam tu od 40 lat, w bloku obok. Te rzeźby kojarzą mi się emocjonalnie. Ze spacerami we wczesnym dzieciństwie - z tatą (nie żyje od 30 lat). Ja w dwóch kucykach, sztruksowych ogrodniczkach w kwiatki, na żyrafie. Na skwerze Pacaka uczyłam się jeździć na rowerze, a z nami biegał pies Misiek.”

„Jak przejeżdżałam z mężem wzdłuż Kasprzaka, do biurowca na Skierniewickiej, to zobaczyłam rzeźby i pomyślałam: jakie to fajne, to ciekawe, zaczęłam szukać po co, na co to i czemu tu stoi. Najbardziej rzuciła mi się w oczy żyrafa i te kolorowe, czerwone rzeźby - w ogóle wszystkie powinny być kolorowe, żeby lepiej było widać. Teraz żyrafa szara znika wśród drzew.”

**Skwer
Rzeźby
na Woli**

„Nie za bardzo je zauważyłem, nie wiedziałem, co to za rzeźby. Dla zwykłych ludzi one raczej nie są atrakcyjne, są trudne w odbiorze.”

„Cenię wszystkie etapy sztuki (tę socjalistyczną też) - takie rzeźby powinny być w przestrzeni. To tak samo jak z elementami przyrody w mieście, które relaksują. A elementy sztuki dają wejście w inny tok myślenia w przestrzeni miejskiej.”

„Bardziej znam rzeźby z Elbląga. Gdy w dzieciństwie odwiedzaliśmy tu rodzinę, to myślałam, że to są drabinki do wspinania.”

„Pamiętam, że kiedy jako dziecko przejeżdżałam Górczewską (nie wiedząc, że to Górczewska), to była bardzo zielona okolica. I była tam żyrafa - zielona z żółtymi kropkami, co najmniej dwukolorowa! Stała tam sobie nie w pięć ni w dziewięć - bardziej kojarzyłaby mi się z zoo... A potem zniknęła...”

„Przyjechałam tu z wycieczką szkolną. Wysiedliśmy z autokaru, chodziliśmy po skwerze i robiliśmy zdjęcia żyrafie - było fajnie. [wątpliwości ze strony mamy i koleżanki - czy to na pewno się wydarzyło...?] To się wydarzyło na 1000 procent!”

„Przyjechałam tu z Elbląga i zastanawiałam się, skąd ja znam te rzeźby... Teraz już wiem! [w odniesieniu do Biennale Form Przestrzennych w Elblągu]”

„Jak byłam młodsza to długo tu nie wchodziłam - wtedy myślałam, że te rzeźby to takie pałki z kolorowymi dzyndzlami. A teraz kojarzą mi się z różnymi emocjami...”

**Skwer
Rzeźby
na Woli**

„Metalowe rzeźby dobrze komponują się z zielenią. Ich obecność w parku/na skwerze sprawia, że ludzie wybijają się z otoczenia. Nagle spotykają na swojej drodze coś nietypowego, coś interesującego. To zachęca do podejścia do rzeźby i zapoznania się z nią. Na skwerze ma się też więcej czasu na kontemplację, obcowanie z rzeźbą niż na ulicy.”

„Ciekawe są takie rzeźby nad którymi trzeba się zastanowić, co znaczą. Wolę abstrakcyjne rzeźby niż takie przedstawiające konkretne sytuacje/postaci. One robią na mnie większe wrażenie.”

„Te rzeźby są swoistą kapsułą czasu - przypominają mieszkańcom o historii Woli, o dawnych czasach. Upamiętniają robotniczą historię Woli – swoim wyglądem i genezą powstania. W dzielnicy niewiele mamy elementów upamiętniających robotniczą historię Woli. Rzeźby przypominają o fabrykach, które działały na tym terenie.”

„Kiedy te rzeźby powstały, nikt nie wiedział skąd się wzięły i o co w nich chodzi. Władze dzielnicy o tym nie informowały. My byliśmy nimi bardzo zaintrygowani, więc chodziliśmy je oglądać. Stawaliśmy przy każdej rzeźbie i zastanawialiśmy się co artysta miał na myśli. Potem straciłam już zainteresowanie tymi rzeźbami. Ale na początku robiły duże wrażenie.”

„Te rzeźby kojarzą mi się z filmem “Nie lubię poniedziałków”. Była tam postać rolnika, który jeździł po całej Warszawie, bo chciał kupić części do ciągnika - treblinki. Niestety nigdzie ich nie było, ponieważ artysta wykorzystał ich cały zapas, żeby stworzyć swoją rzeźbę.”

**Skwer
Rzeźby
na Woli**

„Żyrafa budzi we mnie pozytywne skojarzenia. Kojarzy mi się ze światem zwierząt.”

„Kiedy żyrafa była przy Olimpij, to podczas bazarów swoje stanowiska robiły tam osoby, które sprzedawały psy. Trzymali je w takich kartonach. Kiedy ktoś chciał kupić sobie psa szedł właśnie pod żyrafę.”

„Żyrafa powinna wrócić na Olimpię. To był symbol tego miejsca. Punkt charakterystyczny, przy którym mieszkańcy się umawiali.”

„Żyrafa przy Olimpij kojarzy mi się z dzieciństwem. Było to ikoniczne miejsce, które fascynowało mnie jako młodą osobę. Miłe wspomnienie.”

„Miałam kolegę profesora - inżyniera. I on lubił takie rzeczy jak te rzeźby - stąd pomysł, żeby z dziećmi ze szkoły je narysować. Ja wtedy byłam nauczycielką.”

„Byłam uczennicą liceum na Smoczej i to liceum wspierało pomysł Biennale rzeźby. Uczyło się, że to istotne i jeździło się w tę stronę - Kasprzaków, Waryńskich przez takie miejsca wyznaczone dla sztuki. Trzeba było je starannie obejrzeć, opisać i znać część biografii autora. Razem z moimi znajomymi z liceum jedną nawet sobie nazwaliśmy - “Projekt wstąpienia do NATO” (chodziło chyba o „asteroidę”).”

„Rzeźby przewieziono tu z dawnych zakładów Świerczewskiego, jak je likwidowano. Nie podobały mi się osobiście - dziwaczne, a jak niepogoda to rdzewiały.”

„Obserwowałam je tylko przejeżdżając samochodem, nigdy nie podchodziłam. Widziałam żyrafę, kiedy była mocno zardzewiała.”

**Skwer
Rzeźby
na Woli**

„Kiedy chodziłam do Liceum Plastycznego na Smoczej, rzeźby stanowiły ważny element nauczania (zwłaszcza o tkance miejskiej). Trzeba je było obejrzeć, opisać i znać część biografii. Żyrafa kojarzy mi się z filmem “Nie lubię poniedziałków” - otwory żyrafy. “Planetoida” Wróblewskiego wygląda jak symbol wstąpienia Polski do NATO.

„Któregoś dnia wychodzę z domu i stoją. Podobały nam się bardzo. Oglądaliśmy je dokładnie. Ciekawe, nie że ładne. Początkowo myśleliśmy, że je tu postavili, bo nie mieli miejsca. Kojarzę, je z parkingu przy radzie ministrów. Myślałam “Co to może być i co to może być?”

„Chodziliśmy tu z uczniami, ćwiczyć techniki rysunku, poprzez rysowanie rzeźb.”

Wspomnienia, wrażenia i opinie zbierali:

Adam Kadenaci, Klara Lewandowska, Weronika Siemińska

2023

**Skwer
Rzeźby
na Woli**

